

Народна банка на Република Македонија Дирекција за статистика

Скопје, 30 септември 2016 година

Соопштение за печат

Позначајни промени кај надворешниот долг, надворешните побарувања и меѓународната инвестициска позиција: втор квартал 2016 година

Бруто надворешниот долг на крајот на вториот квартал од 2016 година изнесува 6.915 милиони евра и спореден со состојбата на крајот на претходниот квартал е зголемен за 102 милиона евра, додека **бруто надворешните побарувања** изнесуваат 4.329 милиони евра и бележат квартално намалување за 148 милиони евра. Следствено на ова, **нето надворешниот долг** во вториот квартал од 2016 година е зголемен за 250 милиони евра и изнесува 2.586 милиони евра.

Негативната **нето меѓународна инвестициска позиција** во текот на вториот квартал од 2016 година е зголемена за 244 милиони евра, што речиси во целост произлегува од споменатиот раст на нето надворешниот долг.

Надворешна задолженост и меѓународна инвестициска позиција на Република Македонија

	31.12.2015		31.03.2016		30.06.2016		квартална промена			промена во однос на крај на претходна година		
	мил. евра	% БДП	мил. евра	% БДП	мил. евра	% БДП	мил. евра	%	п.п.	мил. евра	%	п.п.
Бруто надворешен долг	6,290.5	69.2	6,812.5	72.0	6,914.6	73.1	102.1	1.5	1.1	624.1	9.9	3.9
<i>Бруто надворешен долг без РЕПО</i>	<i>6,290.5</i>	<i>69.2</i>	<i>6,509.2</i>	<i>68.8</i>	<i>6,627.4</i>	<i>70.1</i>	<i>118.2</i>	<i>1.8</i>	<i>1.3</i>	<i>336.9</i>	<i>5.4</i>	<i>0.9</i>
Долгорочен долг	4,949.5	54.4	5,018.3	53.1	5,073.4	53.7	55.1	1.1	0.6	123.9	2.5	-0.8
Краткорочен долг	1,341.0	14.7	1,794.2	19.0	1,841.2	19.5	47.0	2.6	0.5	500.2	37.3	4.7
Јавен долг	2,933.7	32.3	3,279.4	34.7	3,283.1	34.7	3.7	0.1	0.0	349.4	11.9	2.5
Приватен долг	3,356.9	36.9	3,533.2	37.4	3,631.6	38.4	98.4	2.8	1.0	274.7	8.2	1.5
Бруто надворешни побарувања	4,039.4	44.4	4,476.3	47.3	4,328.6	45.8	-147.7	-3.3	-1.6	289.2	7.2	1.3
<i>Бруто надворешни побарувања без РЕПО</i>	<i>4,039.4</i>	<i>44.4</i>	<i>4,173.0</i>	<i>44.1</i>	<i>4,041.4</i>	<i>42.7</i>	<i>-131.6</i>	<i>-3.2</i>	<i>-1.4</i>	<i>2.0</i>	<i>0.1</i>	<i>-1.7</i>
Нето надворешен долг	2,251.2	24.76	2,336.2	24.71	2,586.0	27.35	249.8	10.7	2.6	334.9	14.9	2.6
МИП, нето	-5,082.7	-55.90	-5,192.4	-54.91	-5,436.9	-57.50	-244.4	4.7	-2.6	-354.2	7.0	-1.6

* Податокот за бруто домашниот производ (БДП) за 2015 година е проценет (извор: Соопштение „Бруто домашен производ на Република на Македонија“ од 10.6.2016 година). Податокот за 2016 година е проекција на НБРМ.

Извор: НБРМ.

Бруто надворешен долг

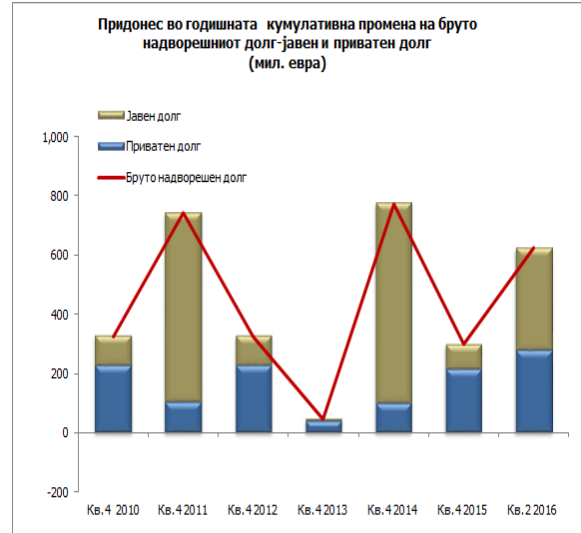
Бруто надворешниот долг, заклучно со вториот квартал на 2016 година, изнесува 73,1% од проектираниот БДП за оваа година. Доколку се исклучи ефектот од зголемувањето на обврските на монетарната власт (централната банка) врз основа на репо-трансакциите на Народната банка во рамки на управувањето со девизните резерви¹, бруто надворешниот

¹При склучувањето на репо-трансакциите, се создаваат обврски (класифицирани под категоријата „заеми“) коишто придонесуваат за зголемување на нивото на бруто-долгот. Истовремено, при склучувањето обратни репо-договори, создадените побарувања придонесуваат за зголемување на бруто-побарувањата. НБРМ врши истовремено врзано склучување репо и обратни репо-договори, во речиси идентични износи. Гледано во целина, бидејќи истовремено се склучуваат, на нето-

Народна банка на Република Македонија Дирекција за статистика

долг изнесува 70,1% од проектираниот БДП за 2016 година. Во структурата на надворешниот долг и понатаму преовладува приватниот надворешен долг (со учеството од 52,5%).

Извор: НБРМ.

Растот на бруто надворешниот долг во вториот квартал на 2016 година произлегува пред сè од приватниот долг (за 98 милиони евра), при мал раст и на јавниот долг (за 4 милиони евра).

Споредено со крајот на 2015 година, бруто надворешниот долг е зголемен за 624 милиони евра, при раст на долгот и на јавниот и на приватниот сектор (за 349 и 275 милиони евра, соодветно). Притоа, доколку се исклучи ефектот од репо-трансакциите на централната банка, јавниот долг е зголемен за 62 милиона евра.

Бруто надворешни побарувања

На крајот на јуни 2016 година, бруто надворешните побарувања изнесуваат 45,8% од проектираниот БДП за оваа година. Учеството на јавните и приватните надворешни побарувања во вкупните надворешни побарувања е речиси изедначена (50,5% и 49,5%, соодветно).

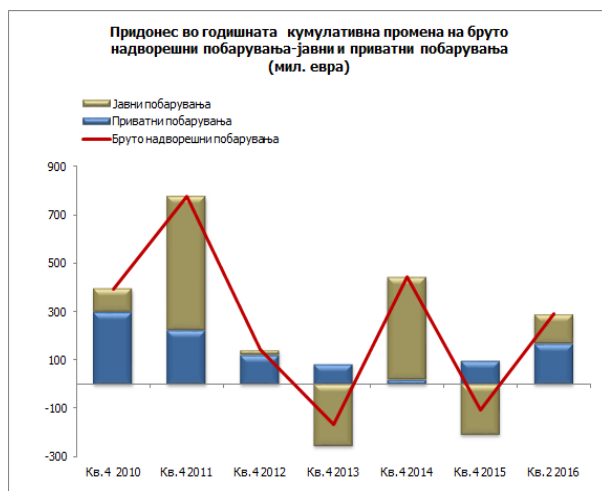
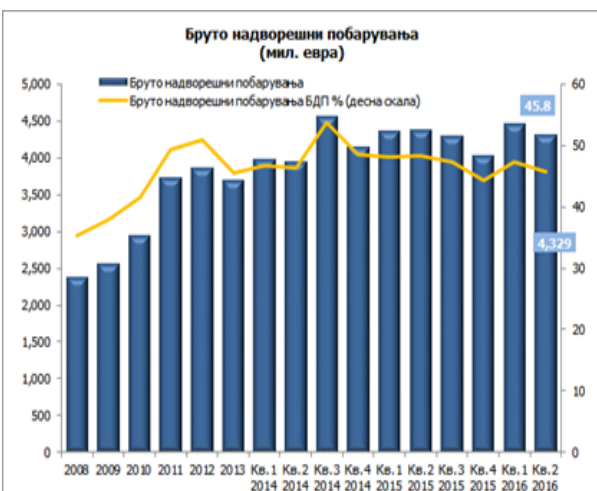
Бруто надворешните побарувања бележат пад во вториот квартал на 2016 година, кој се објаснува со падот на јавните побарувања (за 155 милиони евра), при минимално зголемување на приватните побарувања (за 7 милиони евра).

Споредено со крајот на 2015 година, надворешните побарувања се зголемени за 289 милиони евра, при раст како на приватните (за 167 милиони евра), така и на јавните надворешни побарувања (за 122 милиони евра).

основа овие трансакции имаат неутрален ефект, односно се јавуваат во речиси идентичен износ и на страната на обврските, и на страната на побарувањата, поради што не се одразуваат на вкупниот нето надворешен долг.

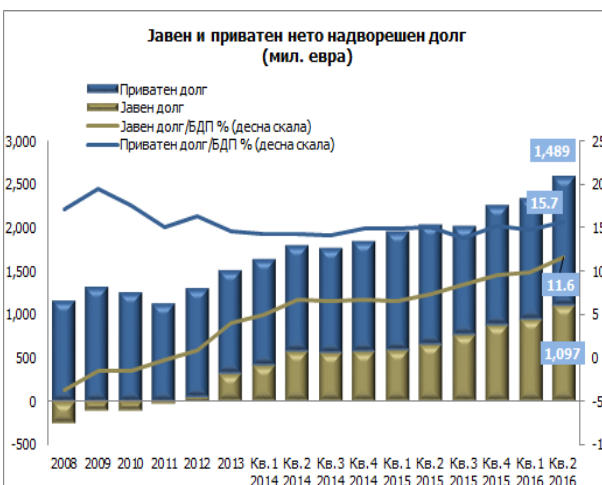
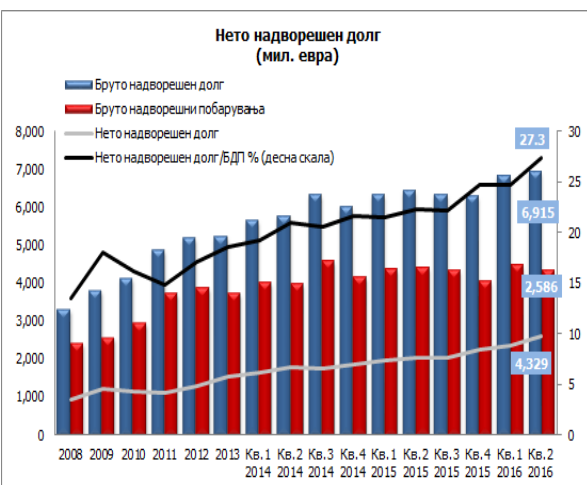
Народна банка на Република Македонија Дирекција за статистика

Извор: НБРМ.

Нето надворешен долг

Во услови на раст на бруто надворешниот долг и намалување на бруто надворешните побарувања, нето надворешниот долг на земјата во вториот квартал се зголеми и достигна ниво од 27,3% од проектираниот БДП. Приватниот нето-долг и натаму има најголемо учество во нето-долгот, од 57,6%.

Извор: НБРМ.

Меѓународна инвестициска позиција, нето

Во текот на вториот квартал на 2016 година, негативната нето меѓународна инвестициска позиција (МИП) е зголемена за 244 милиони евра (или 2,6 п.п. од БДП), достигнувајќи 5.437 милиони евра. Од аспект на структурата на МИП, нето, најголем дел (околу 82%) се нето-обврски врз основа на директни инвестиции, од кои 73% се врз основа на сопственички капитал.

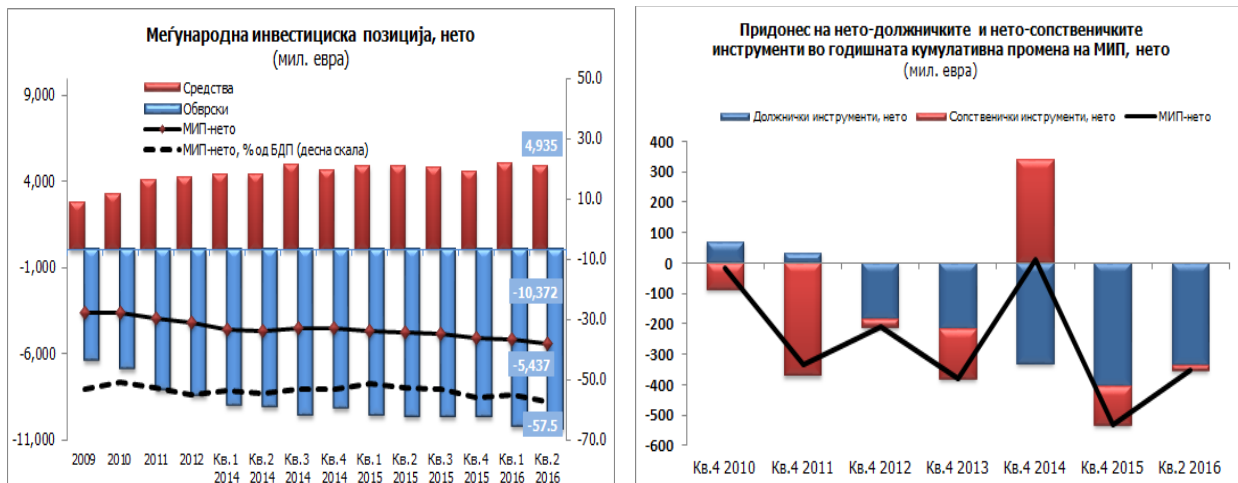
Кварталниот раст на негативната МИП, нето, е резултат на зголемувањето на нето-обврските врз основа на должнички инструменти (зголемен нето надворешниот долг за 250

Народна банка на Република Македонија Дирекција за статистика

милиони евра), при минимално спротивно влијание на сопственичките инструменти (5 милиони евра).

Кумулативниот раст на негативната МИП, нето, за првите шест месеци од годината (од 354 милиони евра) во најголем дел се објаснува со растот на нето надворешниот долг за 335 милиони евра, надополнет со растот и на нето-обврските врз основа на сопственички инструменти (за 19 милиони евра).

Извор: НБРМ.

Ревизии на податоци

Податоците за бруто надворешниот долг и побарувања, како и за меѓународната инвестициска позиција во ова соопштение содржат редовни ревизии на податоците за периодот јануари - март 2016 година, како и редовна годишна ревизија на податоците за 2015 година.

Со ревизијата на податоците за 2015 година бруто надворешниот долг е понизок за 63,2 милиона евра, додека бруто надворешните побарувања се повисоки за 49,3 милиони евра. Како последица на ваквите движења, нето надворешниот долг е намален за 112,5 милиони евра. Согласно со ревизијата, бруто надворешниот долг за 2015 година изнесува 69,2% од БДП, додека бруто надворешните побарувања изнесуваат 44,4% од БДП.

Ефектот од ревизијата на податоците за МИП, нето, е зголемување на негативната меѓународна инвестициска позиција за 137,4 милиони евра. Притоа, средствата се зголемени за 50,4 милиони евра, а обврските за 187,8 милиони евра. Согласно со ревизијата, негативната МИП, нето, изнесува 55,9% од БДП.

Придружни информации

Временски серии податоци - годишни и квартални податоци за бруто надворешниот долг и бруто надворешните побарувања:

<http://www.nbrm.mk/?ItemID=974FC3932833FD449C5A59EFF62AE881>

Народна банка на Република Македонија Дирекција за статистика

Временски серии податоци - годишни и квартални податоци за меѓународната инвестициска позиција:

<http://www.nbrm.mk/?ItemID=EE85866E6C7A594C91CC56B001ABF233>

Квартални информации за бруто надворешниот долг, бруто надворешните побарувања и меѓународната инвестициска позиција:

<http://nbrm.mk/?ItemID=9869520EAE587247994CC8DF2C0AEDE5>

Методолошки појаснувања за бруто надворешниот долг и побарувања:

<http://www.nbrm.mk/?ItemID=974FC3932833FD449C5A59EFF62AE881>

Методолошки појаснувања за меѓународната инвестициска позиција:

<http://www.nbrm.mk/?ItemID=EE85866E6C7A594C91CC56B001ABF233>

Следни објавувања: Календар на објавување на податоците:

<http://nbrm.mk/?ItemID=7B1CC2F73E9A3641B2F05235A02C8BDC>

Квартален бруто надворешен долг, бруто надворешни побарувања и меѓународна инвестициска позиција: 30 декември 2016 (референтен пресек заклучно со септември 2016 и ревизија на податоците за период јануари - јуни 2016 година).

За новинарски прашања, ве молиме контактирајте со лицата од Кабинетот на гувернерот.

За подетални информации во врска со објавените статистички податоци, побарајте нè на: contact.statistika@nbrm.mk или на телефонскиот број 02 3215 181 локал 103 (или 110/108).